

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta
Katedra správního práva a finančního práva

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno disertantky: JUDr. Markéta Škvorová

Téma práce: Omezení vlastnického práva z důvodu ochrany životního prostředí

Rozsah práce: 393 238 znaků včetně mezer

Datum odevzdání práce: 8. 9. 2024

1. Aktuálnost (novost) tématu

Disertantka si pro účely své disertační práce zvolila téma omezení vlastnického práva z důvodu ochrany životního prostředí. Téma je vhodně zvolené a reflektuje aktuální právní a společenské výzvy, které souvisí s ochranou životního prostředí. Jak sama autorka ve své práci uvádí, zrcadlí se ve zvoleném tématu střet mezi ochranou vlastnického práva a veřejným zájmem na ochraně životního prostředí, který je zajímavý nejen teoreticky, ale má i významné praktické dopady, v poslední době především s ohledem na dopady klimatické změny.

Přínos předložené disertační práce spatřuji především v aktuálnosti a nadčasovosti zvoleného tématu. Autorka ve své práci reflektuje také aktuální vývoj právní úpravy a zároveň analyzuje, jak nové legislativní požadavky kolidují s ochranou vlastnického práva. K mezerám v právní úpravě přistupuje kriticky a v návaznosti na to formuluje návrhy *de lege ferenda*, z nichž je patrná její erudice ve zvoleném tématu.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Metody použité v práci jsou popsány relativně stručně, ale dostatečně (str. 10). Detailnější popis a zdůvodnění výběru metod by mohly zvýšit metodologickou přesnost disertační práce. Práce využívá metodu analytickou, syntetickou, komparativní a deskriptivní, doplňují je případové studie. Ve vztahu k případovým studiím, které jsou významné pro praktickou reflexi teoretických východisek, musím uvést, že z metodologického hlediska mi v práci chybí detailnější zdůvodnění jejich výběru.

Z metodologického hlediska musím ocenit formulaci výzkumných otázek (str. 10), které jsou vhodně nastavené a vystihují podstatu zvoleného tématu. V závěru jsou všechny výzkumné otázky řádně zodpovězeny, postrádám však jejich propojenou reflexi, závěrečné zamyšlení se, co ze zodpovězených výzkumných otázek celkově vyplývá.

Pro právo životního prostředí považuji za důležitou metodu komparativní, neboť v této oblasti práva je vhodné sledovat mezinárodní a evropské trendy, naplňovat mezinárodní a unijní závazky a je dobré mít kvalitní inspiraci pro efektivní vnitrostátní právní úpravu. Komparativní metoda je v práci patrná zejména v kapitole 5 o vývojových tendencích. Chybí však detailnější rozbor komparace s konkrétními státy, který by předloženou disertační práci obohatil a umožnil zkvalitnit její závěry.

3. Formální a systematické členění práce

Struktura předložené disertační práce je logická a přehledná. Úvod poskytuje dostatečný rámec pro porozumění základním otázkám, jako je mimo jiné vztah soukromého a veřejného práva či střet vlastnických práv s ochranou životního prostředí. Výklad tématu v jednotlivých kapitolách postupuje systematicky od teoretických východisek přes právní úpravu až k aplikačním otázkám a případovým studiím, což je pro srozumitelnost a přehlednost prezentovaných závěrů výzkumu klíčové. Z formálního hlediska splňuje předložená disertační práce požadavky kladené na tento typ kvalifikační práce vnitřními předpisy UK a PF UK.

4. Vyjádření k práci

Předloženou disertační práci považuji z obsahového hlediska za velmi kvalitní. Je to snad první dílo, ve kterém jsem zaznamenala výstižné a přesvědčivé vymezení otázky, kdy za omezení vlastnického práva náleží vlastníkovu náhrada a kdy naopak ne. V oblasti ochrany životního prostředí jde přitom o klíčovou otázku, protože bez omezení vlastnických práv by ochrana životního prostředí nebyla možná. V některých oblastech právní úpravy ale právem vznikají diskuse, zda omezení vlastníků nejsou přílišná a zda vlastnictví ve výsledku nevyprazdňuje.

V disertační práci velmi oceňuji část věnovanou katastru nemovitostí, souhlasím s autorkou, že jde o nejhodnější nástroj, kde by měla být omezení vlastnického práva přehledně a uceleně evidována, v praxi tomu tak bohužel není. Jak již jsem naznačila níže, v práci bych ocenila podrobnější komparaci se zahraniční právní úpravou.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Ano, cíle práce byly v předložené disertační práci splněny.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Disertantka konstatuje, že práci zpracovala samostatně a že všechny použité zdroje byly do disertační práce řádně zapracovány a ocitovány. V mé kapacitě oponentky předložené disertační práce jsem neshledala, že by disertační práce byla plagiátem.
Logická stavba práce	Předložená disertační práce má kvalitní logickou stavbu.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autorka ve své disertační práci prokázala schopnost vyhledat si pro svou práci dostatečné množství odborných zdrojů a také schopnost řádné práce s odbornými zdroji. V práci uvedené citace jsou pečlivě zpracovány v souladu s citační normou. Využití zahraničních zdrojů je s ohledem na zvolené téma, které je uchopeno především z vnitrostátní perspektivy, omezené, přesto mohlo být zahraničních zdrojů využito více. Předloženou disertační práci by obohatily zdroje z okruhu německy psané odborné literatury a pak odborné zdroje z Polska a Slovenska. Výběr zdrojů z dalších států středoevropského prostoru (Německo, Rakousko, Polsko, Slovensko), kde se právní úpravy v jednotlivých státech vzájemně ovlivňovaly a sloužily jako zdroj inspirace, je dle mého názoru neopomenutelný, pokud má mít disertační práce dobrý komparativní základ. Do okruhu komparovaných zemí lze samozřejmě zvolit i další, geograficky vzdálenější státy, ale pak je třeba jejich výběr náležitě zdůvodnit.

Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Analýza vztahu ochrany vlastnického práva a ochrany životního prostředí je v práci dostatečně podrobná.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Formální úprava předložené disertační práce odpovídá stanoveným požadavkům.
Jazyková a stylistická úroveň	Disertační práce v dostatečné míře využívá odborný jazyk, který odpovídá odborným a akademickým požadavkům na tento typ kvalifikační práce. Odborné výrazy jsou používány přesně v souladu s právní terminologií. V některých pasážích práce se však vyskytují komplikovaně strukturované věty, které mohou text činit méně čitelný či srozumitelný.

Na základě výše uvedeného konstatuji, že předložená disertační práce JUDr. Markéty Škvorové splňuje požadavky na disertační práci v doktorském studijním oboru Právo životního prostředí na PF UK v Praze. Autorka v ní naplnila cíle, které si v úvodu stanovila a prokázala schopnost samostatného zpracování odborného tématu na odpovídající jazykové a stylistické úrovni. Disertační práce vyhovuje stanoveným formálním požadavkům a vychází z dostatečného počtu odborných zdrojů, včetně zdrojů zahraničních.


Na základě výše uvedeného předloženou **disertační práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce.**

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Pro účely obhajoby navrhuji následující otázky:

- 1) Je při zohlednění závěrů disertační práce možné konstatovat, že v českém právním řádu je dodržen ústavní požadavek, aby vlastnické právo všech vlastníků mělo stejný obsah?
- 2) Je pro ochranu životního prostředí efektivnější, když daný přírodní statek, např. povrchová či podzemní voda nejsou předmětem vlastnictví vůbec, nebo když je svěřen do vlastnictví státu jako např. nerostné bohatství (ložiska vyhrazených nerostů)?

V Olomouci 20. 9. 2024


JUDr. Veronika Tomoszková, Ph.D.